

Olimpiyat Oyunlar? Etki Ölçe?i (OOEÖ-Uzun Versiyon)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Olimpiyat Oyunlar? Etki Ölçe?i (OOEÖ-Uzun Versiyon)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28058>

Özet

Olimpiyat Oyunlar? Etki Ölçe?i (OOEÖ-Uzun Versiyon), büyük ölçekli spor etkinliklerinin, özellikle Olimpiyat Oyunlar?'n?, ev sahibi ?ehirler üzerindeki alg?lanan etkilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir uyarlama ölçe?idir. Ölçek, 20 maddeden olu?makta ve üç ana alt boyutu kapsamaktadır: ?ehrin Altyap?s? ve Sosyalle?mesi Üzerine Etkiler, ?ehrin Sosyal ve Do?al Çevresine Olumsuz Etkiler ve ?ehrin Ekonomisi Üzerine Etkiler. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde yap?lan geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in Türkçe ba?lam?nda ilgili etkileri ölçmek için güçlü psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermi?tir.

Bu araç, spor turizmi ve etkinlik yönetimi alanlar?nda, yerel halk?n büyük organizasyonlara yönelik tutumlar?n? ve beklentilerini de?erlendirmek için kritik bir öneme sahiptir. OOEÖ, ev sahipli?i sürecinin çok boyutlu etkilerini nicel olarak analiz etme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Olimpiyat Oyunlar?, Spor Etkisi, ?ehir Alg?s?, Turizm, Sosyo-ekonomik Etkiler, Çevresel Etkiler, Geçerlilik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Mehmet Emin Kafkas, Hakan Binba??o?lu

Amaç

Olimpiyat Oyunlar? Etki Ölçe?i (OOEÖ-Uzun Versiyon), bir ?ehrin Olimpiyat Oyunlar?'na ev sahipli?i yapmas?n?n potansiyel veya gerçekte?mi? etkilerini yerel halk?n bak?? aç?s?yla sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in temel hedefi, bu büyük spor organizasyonlar?n?n ?ehir altyap?s?, sosyal yaşam, ekonomi ve çevre üzerindeki hem olumlu hem de olumsuz alg?lanan sonuçlar?n? belirlemektir.

Ölçek, özellikle turizm ara?t?rmacılar? ve yerel yönetimler için, mega etkinliklerin yerel payda?lar üzerindeki etkilerini anlamada ve gelecekteki ev sahipli?i kararlar?n? bilgilendirmede kullan?lan önemli bir araçtır.

Yap?

OOEÖ-Uzun Versiyon, literatürde kabul gören mega spor etkinliklerinin çok boyutlu etki yap?s?n? temel alır. Ölçek, alg?lanan etkileri üç ana faktör altında toplamaktadır: **Altyap? ve Sosyalle?me**, **Olumsuz Sosyal ve Do?al Çevresel Etkiler** ve **Ekonomik Etkiler**. Bu yapılar, ev

sahibi bir şehrin fiziksel, sosyal ve finansal dönüşümünü kapsamlı bir şekilde değerlendirir.

Şehrin Altyapısı ve Sosyalleşmesi Üzerine Etkiler: Bu boyut, Olimpiyatların şehir imajını, uluslararası tanınırlığını ve fiziksel altyapı gelişimini (ulaşım, tesisler) nasıl etkilediği gibi olumlu sosyal ve fiziksel algılar ölçer.

Şehrin Sosyal ve Doğal Çevresine Olumsuz Etkiler: Bu boyut, aşırı yoğunluk, trafik sorunları, fiyat artışları ve doğal çevre üzerindeki potansiyel zararlar gibi olumsuz algılar ve sosyal rahatsızlıklar değerlendirir.

Şehrin Ekonomisi Üzerine Etkiler: Bu faktör, iş yerlerinin hizmet standardındaki artış, istihdam olanakları ve turizm gelirlerindeki artış gibi ekonomik faydalara yönelik beklentileri ve algıları ölçer.

Geçerlik

Ölçenin geçerlilik analizleri, Kafkas ve Binbaşoğlu (2015) tarafından hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçenin teorik olarak amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır.

Yapılan Faktör Analizi çalışmaları sonucunda, başlangıçtaki madde havuzundan 20 madde seçilmiş ve bu maddelerin üç ayrı alt boyutta toplandığı görülmüştür. Bu üç faktörlü yapı, DFA ile de teyit edilerek, ölçenin yapısal geçerliliğinin yüksek olduğu kanıtlanmıştır.

Güvenirlilik

OOEÖ-Uzun Versiyon'un güvenilirlik düzeyi, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak test edilmiştir. Elde edilen değerler, ölçenin genelinin ve alt boyutlarının yüksek düzeyde tutarlı olduğunu göstermektedir:

"Şehrin Altyapısı ve Sosyalleşmesi Üzerine Etkiler" alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı: **0,89**

"Şehrin Sosyal ve Doğal Çevresine Olumsuz Etkiler" alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı: **0,78**

"Şehrin Ekonomisi Üzerine Etkiler" alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı: **0,88**

Ölçenin **genel güvenilirlik katsayısı** (iç tutarlılık): **0,88**

0.70 üzerindeki katsayılar, psikometrik açıdan kabul edilebilir düzeyde iyi bir iç tutarlılığa işaret ettiğinden, OOEÖ-Uzun Versiyon'un güvenilir bir ölçüm aracı olduğu sonucuna varılmıştır.

Faktör Analizi

Ölçenin faktör yapısı, öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile incelenmiş, ardından elde edilen üç faktörlü model Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. AFA ve DFA süreçleri sonucunda, ölçek formu ölçmeyi amaçlayan yapıyı temsil eden 20 madde ve üç alt boyuttan

olu?acak ?ekilde kesinle?tirilmi?tir.

Final model, toplam 20 madde içermektedir ve bu maddeler a?a??daki gibi da??lm??t?:

Faktör 1: ?ehrin Altyap?s? ve Sosyalle?mesi Üzerine Etkiler (9 madde)

Faktör 2: ?ehrin Sosyal ve Do?al Çevresine Olumsuz Etkiler (7 madde)

Faktör 3: ?ehrin Ekonomisi Üzerine Etkiler (4 madde)

Bu faktör yap?s?, Olimpiyatlar?n karma??k etkilerini pozitif sosyo-altyap?sal, negatif çevresel/sosyal ve pozitif ekonomik etkiler olarak ay?rarak, ara?t?rmac?lara detayl? bir analiz imkan? sunmaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Halk / Potansiyel Ev Sahibi ?ehir Sakinleri

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?, Olimpiyat Oyunlar?'na ev sahipli?i yapma potansiyeli olan bir ?ehirdeki (genellikle K?? Olimpiyatlar? ba?lam?nda) bireyler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak psikometrik özellikleri incelenmi?tir. Puanlama, yan?tlay?c?n?n ilgili maddeye ne ölçüde kat?ld???na göre 1'den 5'e kadar de?i?en bir derecelendirme ile yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Mega Spor Etkinlikleri, Olimpiyat Etkisi, Sosyal Alg?, K?? Oyunlar?, Turizm Yönetimi, Likert Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: mehmet.kafkas@inonu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Mehmet Emin Kafkas (Sorumlu Yazar)

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? 2015 y?I?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar (Mehmet Emin Kafkas) ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar?n izni gereklidir. Ölçek genellikle akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlarda ücretsizdir.

Kaynaklar

Kafkas, M.E. ve Binba??o?lu, H. (2015). Olimpiyat Oyunlar? Etki Ölçe?i'nin (OOEÖ-Uzun Versiyon) geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Anatolia: Turizm Ara?t?rmalar? Dergisi*, 26(2), 279 - 289. doi: 10.17123/atad.vol26iss270612

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: olimpiyat-oyunlari-etki-olcegi-ooeo-uzun-versiyon-toad.pdf

Olimpiyat Oyunlar? Etki Ölçe?i (OOEÖ-Uzun Versiyon) Maddeleri

OOEÖ-Uzun Versiyon, toplam 20 madde ve üç faktörden olu?maktadır. A?a??da her bir faktörden temsili bir madde örne?i sunulmu?tur:

??ehrin Altyap?s? ve Sosyalle?mesi Üzerine Etkiler (9 madde): ??ehrimize tüm dünyaya neler yapabilece?imizi kan?tlama f?rsat? sunacaktır.

??ehrin Sosyal ve Do?al Çevresine Olumsuz Etkiler (7 madde): K?? olimpiyatlar? boyunca ??ehirdeki otel, restoran, al?? veri? merkezleri gibi tesislerde a??r? yo?unluk olacaktır.

??ehrin Ekonomisi Üzerine Etkiler (4 madde): ??ehrimizdeki i? yerlerinin daha yüksek hizmet standard? sa?layacaktır.